

KUNSTENEREN

Artisten Laurie Anderson lager kunst om overvåkning og krigføring, men er ikke pessimist. Hun tror menneskeheten vil komme godt ut av verdens undergang.

TEKST LINE TILLER FOTO MARK MAHANEY
New York

– **HVA ER VEL KUNST?** Laurie Anderson (66) har i flere tiår vært en av verdens mest innovative og suksessrike kunstnere. Hun svarer selv.

– I løpet av de siste 100 årene har mye fått merkelappen «kunst». Dette intervjuet er også kunst. Den nye frisyren min er kunst. Jeg tror at hvis man lager noe vakkert eller annerledes, og så lenge man rammer det inn, så er det kunst. Det er kunst om det rammes inn, og det rammes inn ved å si at det er kunst.

– Fordi du sier det er kunst?
– Fordi noen gjør det.
– Og dette er bra?

– Ja. Kjempebra! Så lenge ingen begynner å samle på det, sier Anderson.

I FRONT. I toppen av et rødt murbygg like ved Hudson River på Manhattan har Laurie Anderson holdt fort siden begynnelsen av sin varierte karriere på 1970-tallet. Multikunstneren, som er gift med rockelegende Lou Reed, oppfant et lite instrument som forvandler sangstemme til fiolintoner om man putter det i munnen, hun fulgte den legendariske komikeren Andy Kaufman i to år, og hun arrangerte konsert for hunder utenfor Opera-huset i Sydney. I 1981 havnet per-

formancekunstneren på toppen av de britiske hitlistene med den samfunnskritiske sangdialogen «O Superman».

– Jeg har en sterk trang til å prøve ut nye ting. Jeg vil være et menneske i front, en som begynner noe. Å være utilpass er en følelse jeg verdsetter, sier hun.

Få har mulighet til å ta følgende setning i sin munn: «Jeg har ikke møtt Dalai Lama ... i det siste». Ikke mange har guts til å fortelle at de har «selvtillit nok til å feile». Og sjelden sier noen med alvorlig mine; «jeg kan ikke si at jeg gleder meg til å bli en robot». Kanskje er denne ærligheten grunnen til at mange synes å søke svar fra henne, selv om Anderson oftest er den som stiller spørsmålene.

– Søskenbarnet mitt er gift med William Shatner. Du vet, Kaptein Kirk i «Star Trek». Han sa til meg engang at folk tror han vet noe om livet på andre planeter. «Nei», svarer han da, «jeg er jo bare en skuespiller». Slik er det med meg også. Jeg har ikke alle svar, jeg vet ikke engang hvem jeg er, jeg vet ikke hva jeg vil ha. Det eneste jeg vet for sikkert er egentlig bare navnet mitt.

Kunstneren med den lekne sølvpiggen har et fredfullt drag over ansiktet nå. Men la oss gå noen minutter tilbake i tid. »

LAURIE ANDERSON

FØDT i 1947, og vokste opp i Glen Ellyn utenfor Chicago i USA. Hun har syv søsken.

UTDANNET skulptør i 1972, men er også filmskaper, forfatter, performancekunstner, kunstkritiker, illustratør, fotograf og sanger.

MEST KJENT for sine samfunnskritiske og humorfylte liveshow. Den mest kjente forestillingen er «Home of The Brave», et multimedieshow som ble til en konsertfilm hun regisserte i 1986.

HAR gitt ut seks album. Fikk en hit i 1981 med «O

Superman», som ble nummer to på hitlistene i England. Har laget musikk for film og teater.

Har skrevet flere bøker, og stilt ut installasjonskunst på store museum verden rundt.

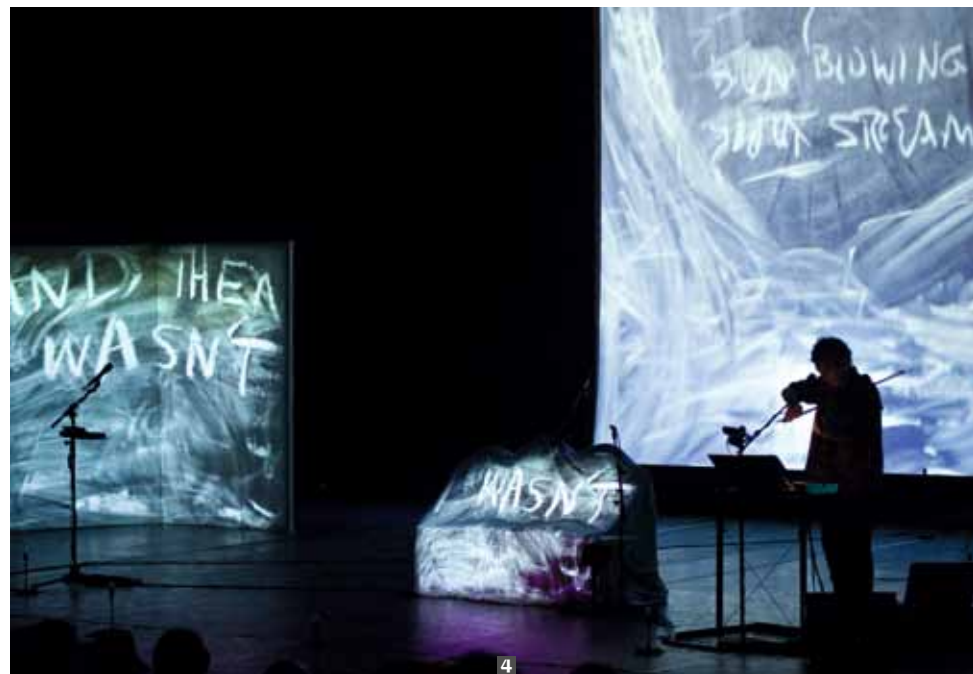
11. AUGUST står hun på scenen med showet «Dirtday» i Den norske opera i Oslo.

JOBBER i Tribeca på Manhattan, hvor hun har holdt til i et stort musikkstudio siden 70-tallet.

BOR i West Village på Manhattan sammen med ektemannen og musikeren Lou Reed, og hennes nye hund, Will.

IKKE BLIND FOR MORGENDAGEN. Laurie Anderson har helt siden begynnelsen av sin kunstnerkarriere på 1970-tallet rettet et blikk mot framtiden. – Det er en spennende tid å være menneske akkurat nå. Og selv om verden slik vi kjenner den i dag vil forsvinne, kommer ikke alle til å dø. Om roboter vil ta over? Jeg ser ikke fram mot å bli en robot, sier hun.

LATTER ER EN AV DE REAKSJONENE JEG LIKER BEST Å FÅ FRA PUBLIKUM, MEN JEG ER IKKE STAND-UP-KOMIKER

LAURIE ANDERSON *kunstner*

1 TREKKSPILL. Laurie Anderson er utdannet skulptør. Men har valgt å trå inn i et dusin andre kreative yrker. Her poserer hun med et trekkspill i London i 1981, året hun ble verdenskjent med sangmonologen «O Superman».

2 SAMARBEID. Anderson har samarbeidet med en mengde musikere, blant dem, komponist Philip Glass. Her øver de på Andersons bidrag til hans plate «Songs From Liquid Days» i New York i 1985.

3 IMPULS. Anderson giftet seg veldig impulsivt med musikeren Lou Reed i 2008. Paret har vært sammen siden de møttes i München i 1995.

4 FORTELLEREN. Her framfører Anderson forestillingen «Delusion» i Spania i 2011. En fortelling om fortellinger. Blant annet om hvordan hun drømte at hun fødte hunden sin.

5 EKSPERIMENTELL. Kunstneren liker å lage nye instrumenter. Her spiller hun på en indisk tanpura, og en hustelefon i Chicago i 1983.

6 MED BYRNE. Under innspillingen av Philip Glass-albumet møtte Anderson Talking Heads-musikeren David Byrne.

7 ELEKTRISK STOL. I 1977 laget Anderson en kunstutstilling hun kalte «The Electric Chair». Blinkende lysrør, klikkelyder og en svingende kontorstol sto i sentrum.

» **OPPTATT OG ELSKET.** Når Laurie Anderson åpner døren inn til sitt tidligere hjem – nå hennes instrumentbefengte musikk- og kunststudio over to etasjer i Tribeca – er hun stresset. Hun er i ferd med å planlegge lange reiser til flere land, deriblant Norge. Om to dager opptre hun med fortellinger om evolusjon, politikk og drømmer på Den norske opera i Oslo med sin seneste forestilling «Dirtday!».

Akkurat som Anderson en gang laget en opera som til slutt ble til et potettrykk, har også «Dirtday!» skiftet form flere ganger. Hun ville lage en forestilling dedikert en elektrisk fiolin, en konsert ispedd ord og tilfeldige tanker, men endte opp med en snakkende symfoni og en «uendelig lang fortelling».

På en scene fylt med stearinlys, bak en datamaskin og en stemmeforvrenger, strikker hun sammen fortellinger om teltbyer i USA, griseoppdrett i Israel, den avdøde hunden sin og tanken på om det finnes paver på andre planeter.

Små knalloransje bomullssko fyker opp og ned spiraltrappen. Som om virvelvindopprinet skulle vært koreografert, signerer hun en sjekk i en fei før hun veksler mellom å snakke kort og kaldt med en annonseselger, og litt mer muntert med assistenten, i to forskjellige telefoner samtidig.

– Gi meg ett minutt til, vi skal begynne intervjuet snart, sier Anderson.

Endelig setter hun seg ned med ryggen mot harde knapper som lyser gult og rødt, opptakststyr, mikrofoner og harddisker. Hun krøller det ene benet rundt det andre, som røttene på en trestamme, før hun smiler trett og sier:

– Jeg liker ikke intervjuer.

BRENNMERKE. Anderson forklarer at når hjernen er rettet inn på logistikk og planlegging, og flyter rundt helt andre steder enn «akkurat nå», så greier hun ikke å gi seg hen. Tankene befinner seg enten ett minutt bakover i tid eller ett frem. Men det verste med intervjuer, synes Anderson, er når journalister ønsker å kategorisere, plassere henne i en bås. De vil vite hva hun egentlig har som yrke. Helt siden oppstarten har hun fått beskjed om å velge hva hun liker best av å være sanger, poet, musiker, maler, multimediekunstner, forfatter, regissør eller skuespiller. Men Anderson er altsamtidig. Skal hun på død og liv velge merkelapp, må det bli historieforteller.

– Når jeg får spørsmål om barndommen min, har jeg ofte

trukket frem en historie fra da jeg var 12 år. Jeg skulle være tøff, og hoppet fra et stupebrett. Jeg landet på bassengkanten og brakk ryggen. På sykehuset fikk jeg høre at jeg aldri kom til å gå igjen, forteller hun.

– Jeg tenkte som alle barn ville gjort, at legene var idioter, at alle voksne var patetiske, og det ble ikke bedre da legestudentene kom innom og leste bøker om kaniner som hoppet ned en skolevei. Jeg hadde allerede fordypet meg i «To byer» og «Forbrytelse og Straff», og følte meg mer torturert av det enn av skaden jeg hadde.

Men hver gang Anderson delte denne historien, mens folk lo, glemte hun deler av den, historien ble så automatisk at hun ikke kunne føle den lenger. Til hun ble hun en dag tatt med tilbake til sykehuset i tankene sine. Nå hørte hun lydene.

– Alle barna var blitt stuet inn på samme avdeling, og i rommene nedenfor lå brannofre. Denne gangen husket jeg skrikene. Lyden av barn som dør. Den hadde jeg helt glemt. Derfor er jeg blitt interessert i måten historier blir fortalt på, hvordan jeg kan gjøre de universelle, slik at de funker for andre mennesker, sier hun.

– Fordi det er ikke særlig interessant om jeg bare skal si: «Hey! La meg fortelle deg om mitt liv og mine historier». Det blir veldig kjedelig. Jeg forsøker derfor å snakke om hvorfor og hvordan vi alle gjør det vi gjør.

LATTER I KJELLEREN. Da Anderson ble uteksaminert som skulptør fra Columbia University i New York i 1972, nølte hun da hun ble spurt om hva hun gjorde i livet. «Kunstner» var et tittel som var forbeholdt Picasso og alle de andre store navnene, ikke Laurie. Likevel tok det ikke lang tid før hun fant sin plass blant komikere og kunstnere i New Yorks bydel Soho.

Hennes aller første opptreden som performancekunstner var å slenge igjen bildører og tute med bilhorn under en konsert i Vermont. Deretter spilte hun fiolinduet med seg selv med kunstsøyter på beina, og skøyte satt igjen fast i to isblokker som smeltet mens hun spilte.

Anderson var nysgjerrig, og fant veien til nye galleriåpninger og konserter i New York hver kveld: «Vi var undercover, vi var underground, vi var fullstendig klar over at vi laget noe nytt og hemmelig», sa hun i 2004.

På slutten av 70-tallet så hun komikeren Andy Kaufman gråte over et par bongotrommer på en liten klubb i Queens. Hun ble så fascinert av at personen på scenen lot seg rive »

DET ER MANGE GRUNNER TIL Å VÆRE OPTIMISTISK I FORHOLD TIL FREMTIDSMENNESKET. JEG TROR FOLK GRADVIS VIL FORSTÅ VERDEN BEDRE

Laurie Anderson kunstner

» med og viste følelser, som vanligvis bare publikum får lov til, at hun fra den dagen ble hans sidekick i to år. – Latter er en av de reaksjonene jeg liker best å få fra publikum, men jeg er ikke stand-up-komiker, selv om jeg ville elsket å gjøre stand-up! Virkelig. Men jeg har ikke tid. Jeg skulle gjerne vært hundetrener også, sier Laurie Anderson.

Etter hvert som årene gikk, og hun ble merselsikker, syntes Laurie at måten alle kunstnere skulle fremstå så ekstremt avantgarde på, ble for elitistisk. Hun kunne like popkultur, hun. Så hun skrev «O Superman».

Etter at den over åtte minutter lange sang-dialogen (som handlet om teknologiens svakheter etter at et militærhelikopter krasjet under en gisseloperasjon i Midtøsten) havnet på hitlistene i Europa på begynnelsen av 80-tallet, begynte hun for alvor å bli kjent. Hun signerte en superdeal med Warner Brothers om å gi ut seks album til. Anderson fant, og beholdt, balansen mellom det eksperimentelle og det kommersielle.

Hun fortsatte å produsere en mengde liveshow, konsertfilmer og kunstprosjekter gjennom 80- og 90-tallet, ofte med nye teknologiske oppfinnelser, som sin berømte talking-stick; en nær to meter høy maskin som kunne lytte til og gjenskape lyder.

NASA-KUNSTNER. The Velvet Underground-musikeren Lou Reed var en av dem som befant seg i kretsen rundt Laurie Anderson. Etter at Anderson, på Reeds oppfordring, tolket en tekst han hadde skrevet om deres felles inspirasjonskilde Andy Warhol under en musikkfestival i München i 1995, var han solgt. Hun gjorde det «på den samme måten som jeg ville ha gjort», har Reed i ettertid uttrykt.

Laurie Anderson hadde ingen planer om å gifte seg med Lou Reed, men det skjedde få dager etter at hun i 2008 nevnte ordet bryllup for ham.

«Hva med i morgen?» sa Reed over telefonen.

Få timer senere hadde de sin første dans som nygift ektepar under et tre i Colorado.

I de faglige samtalene med ektemannen setter hun aller mest pris på at han kritiserer verkene hennes ved å fortelle at «du bør gjøre ting enklere».

Selv blir hun helst opptatt av alt som er vanskelig.

I 2003 ble hun Nasas første offisielle «huskunstner», etter at hun fikk en telefon hvor hun ble spurt om hva hun trodde en huskunstner for Nasa burde gjøre. Hun tok utfordringen, og laget filmen og forestillingen «The End of The Moon», inspirert blant annet av tanken på å bygge en stige til Mars.

Anderson kjenner seg selv så godt nå, at hun hverken har problemer med å kalle seg en ekte kunstner, eller å gå på trynet.

– Fordi jeg har flere verktøy nå enn før, så har jeg selvtillit nok til å feile. Om jeg gjør noe «feil» i dag, så sier folk «hm, for en interessant liten greie». De sier ikke «for en flopp!» Og om produktet likevel skulle være en flopp, så bryr jeg meg ikke så mye. Jeg prøver ikke å lage noe som andre folk liker. Jeg vil lage noe som hjelper meg å se verden, og livet vi lever, tydeligere.

VEIEN VERDEN GÅR. Ved et av de store vinduene i studioet henger et innrammet bilde av yin og yang. Et tomt glassbur hviler i midten av en bokhylle innrammet av bøker med falmede rygger. Buret var et akvarium i sin tid. Helt til buddhisten Anderson fant ut at hun ikke var særlig lysten på å ha en hobby hvor hun uten vilje drepte levende ting. Derfor lot hun heller gråstener ta bolig der inne.

– Fordi stenene aldri vil dø?

– Vel, på et tidspunkt vil de vel det.

Da Anderson intervjuet komponisten John Cage for det buddhistiske magasinet Tricycle i 1992, følte hun seg litt dum da hun spurte «tror du verden begynner å bli bedre, eller verre?» Når Anderson får det samme spørsmålet i dag, sier hun at hun gir det samme svaret som Cage ga henne få måneder før han døde: «Bedre!» Med utropsteget.

– Verden som vi kjenner den i dag er på vei til å forsvinne. Havet holder på å dø, og «undergangen» vil bli voldsom og plutselig. Men ikke alle kommer til å bli tatt av dage, og det er mange grunner til å være optimistisk med tanke på fremtidsmennesket. Jeg tror folk gradvis vil forstå verden bedre, og gradvis vil enkelte mennesker bli opplyst. Å speide etter, og »

TRE OM ANDERSON

SANDRA KOLSTAD (28)
elektropopartist

– Laurie Anderson har vært en stemme i livet mitt så lenge jeg kan huske. Hun har inspirert meg til å ta dristigere valg i produksjonen av min

egen musikk. Anderson utforsker, utfordrer og utvider verden. Da jeg laget mitt debutalbum, fikk jeg sample en lyd fra Andersons låt «Excellent Birds». Det eneste hun ba om å få i retur var tre signerte eksemplarer av platen.

KATE PENDRY (47)

performanceartist bosatt i Oslo

– Da «O Superman» kom ut, ble jeg slått i bakken av at Anderson var performanceartist, og ikke popstjerne. Jeg har nok stjålet Laurie Andersons vokale stil i stor grad. Og fra henne lærte jeg at makt ligger i noe annet enn raseri og bråk. For meg står Andersons eleganse høyt over Patti Smith og Yoko Ono, og hun resonnerer med meg på måter de aldri har greid.

LOU REED (71)
musiker og ektemann

– Laurie Anderson er den mest fascinerende personen jeg kjenner. Vakker, talentfull og uendelig kreativ. Hennes vakre stemme. Hennes skrå, kloke

humor. De gripende historier. Det moralske teater. Lys, videoer, alt teknisk vakkert. Den mest ekstraordinære kvinne, artist og, heldigvis for meg, min bestevennkone. Det er ingen som henne fra dette univers. Det er ingenting jeg beundrer mer enn de geniale historiefortellingene til det konseptuelle geniet, Laurie Anderson.

FOTO: SANDRA KOLSTAD: EINAR ASLÅSEN, KATE PENDRY: CARL MARTIN NORDVING/TB SCANPIX, LOU REED: LARRY BUSACK/CORBIS OUTLINE

DET SPØRS. Mange synes å søke svar fra Anderson, selv om Anderson oftest er den som stiller spørsmålene. – Jeg har ikke alle svar, jeg vet ikke engang hvem jeg er, jeg vet ikke hva jeg vil ha. Det eneste jeg vet for sikkert er egentlig bare navnet mitt.

CODE ORD DØR SIST. Når Anderson kommer til Den Norske Opera om to dager tar hun med seg ord. Mange ord. – Jeg elsker å skape mentale bilder. Alle har et svært rikt visuelt liv. Om du sier ordet, «hund», så kommer forskjellige hunder opp i tankene til folk. Derfor er «Dirtday!» et ordtungt show, et samarbeid mellom meg og publikum fordi vi lager historiene sammen.

ALL PERSONLIG INFORMASJON OM MEG ER ALTSÅ BLITT EN OFFISIELL STATSHEMMELIGHET

LAURIE ANDERSON *kunstner*

» å vente på, dette øyeblikket er noe som gjør meg glad. Men jeg prøver ikke å late som om jeg ikke er borger av et land hvis hovedindustri er krigføring, men jeg prøver å bevege meg inn i fremtiden mens jeg gjør den bedre.

FRYKTEN I LUFTEN. Laurie Anderson har alltid vært kritisk mot sitt eget land, og hennes største bekymring nå for tiden er National Security Agency og deres gigantiske datalagring i Utah. Hun snakker om det hun betegner som USAs paranoid tankegang i «Dirtday!»

– For noen år siden tok jeg med terrieren min, Lolabelle, ned mot et vann i fjellene i California. Over oss fløy kalkunkondorer, sirkulerende åtseletere. Plutselig hang fuglene rett over hodet hennes. Da hunden strakk nakken oppover, skjønte jeg at fra nå av hadde hun 180 ekstra grader av verden å frykte. Lolabelle gikk ikke og snifftet på blomster i veikanten lenger.

Nå så hunden stadig opp mot himmelen. Med frykt hengende fra øyenbrynene.

– Jeg tenkte «hvor har jeg sett dette livredde uttrykket før?» Og så slo det meg. I ansiktet på mine naboer, etter 11. september, da også de skjønte at fra nå av kunne angriperne komme fra luften. Og at slik ville livet være fra nå av. Alt forandret seg i New York etter dette. I hele USA. Vi er blitt besatt av sikkerhet, mener hun.

– All personlig informasjon om meg er altså blitt en offisiell statshemmelighet. Så hva skal all denne informasjonen bli brukt til? spør Anderson, som forteller at hun føler seg litt ensom i kampen, før hun svarer på sitt eget spørsmål.

– Det virker som oppsamlingen av informasjon handler om markedsføring. Det fins faktisk et britisk markedsføringssselskap som har utviklet et system for å overvåke våre ansiktsuttrykk mens vi shopper. «Ok, han heter Daniel Rosen, det er fredag kl. 16.30. Han ser opprørt ut. Han shopper. Hvor skal vi sende ham videre for å bruke penger? Spritbutikken». Boom! Whisky.

PENGEMASKINERIET. Anderson snakker ofte om å være fri. Men også om at frihet er et vanskelig ord.

– Fri fra hva?

– Man kan også si «frihet til». Men «frihet» er et

crazy ord. Fordi om man sier «frihet fra», så ser man for seg frykt, fluer og sykdom. Om en hund er «fri fra» en sykdom, hva betyr så det? Er frihet noe man har om man ikke har noe annet? For meg er det et positivt ord. Vel, egentlig ikke. Frihet er et blankt ord. Du trenger ikke å bevege deg i noen som helst retning. Og det ønsker jeg.

– Er det å være en kunstner det siste yrket hvor man virkelig kan være fri?

– Jeg tror ikke lenger det er slik. Fordi kunsten er blitt utrolig businessorientert. Hele den kreative verden blir drevet av penger og makt. Jeg mener, å gå inn på Museum of Modern Art i New York i dag er som å gå inn på en flyplass. Det handler om å lage en hit, noe folk vil ha. Jeg tenker «har toget mitt gått?».

– Men nå er du jo en gang kunstner i 2013, så hvordan sniker ...

– Sniker jeg meg rundt alt dette? Ved å stadig bevege meg, sier hun.

Ved å jobbe innen en rekke forskjellige felter har Anderson unngått pengemaskineriet i det kommersielle miljøet. Hun drar på skuldrene av festene bak forhenget, og har ingen trang til å lage store, ambisiøse verk.

– Jeg orker ikke å klatre. Jeg kan ikke det. Jeg vil ikke rekke ut hånden og si «åh, kjære, vær så snill, gi meg penger».

– Men du har gjort det rimelig bra, du har råd til dette enorme studioet på Manhattan?

– Jo, jeg har det greit. Helt greit, men jeg vil ikke «åpne London-kontoret», om du skjønner. Jeg vil ikke ansette 50 folk og miste meg selv. Hvis det hadde skjedd, ville jeg lurt på når jeg skulle fått tid til å sette meg ned og gjøre noe som er vanskelig.

DET SISTE ÅNDEDRAG. Anderson står ofte i toppetasjen sin, hvor hun har panoramautsikt over elven, solnedganger og skyskraperne på New Jersey-siden. Her tar hun frem kikkerten som ligger i en liten skål i vinduskarmen. Hun studerer seilbåter og kajaker, blant annet. Men det kommer til å forandre seg snart: En kraftig og hul lyd eksploderer plutselig utenfor veggene.

– Ja, nå skjer det. Dette er det siste åndedraget.

Rommet dirrer svakt et øyeblikk. Leilighetsbygg i glass og sement bygges stadig i Tribeca, og en 13 etasjer høy bygning er i ferde med å oppføres millimeter fra Andersons østvendte yttervegg, den med utsikt.

– Vi har fått beskjed om å mure igjen alle vinduene våre, sier Anderson.

– Hva?

– Slik er loven. Vi eier jo ikke luften. Vi eier ikke utsikten. Men dette nabolaget har uansett blitt uinteressant. Så jeg flytter kanskje. Jeg får se. Manhattan består jo snart bare av hedgefond-medarbeidere som på alle barer i området, hver fredag ettermiddag, syter «åååå! Jeg vet ikke hva jeg skal gjøre! Jeg har 13 millioner dollar som jeg må kvitte meg med på mandag!».

Hun tar ikke omveltningen tungt. Er det noe hun forventer, så er det at verden stadig forandrer seg og at ting går over i nye former. Da hun møtte fem gode barndomsvenninner til en slags skolegjengenforening i Illinois her forleden, ble hun ikke bare forbløffet over at alle jentene hadde den eksakt samme personligheten som da de gikk på barneskolen sammen, men at hjembyen så ut til å være frosset i tid.

– Det var fortsatt den perfekte lille by. Frisøren på hjørnet, klokken utenfor banken, bakeriet. Det var mystisk og litt rart. Fordi der sto fortsatt huset jeg vokste opp i, rett ved den nydelige innsjøen hvor jeg skøyttet over på vei til skolen. Store eiketrær, ende-løse parker ...

Ti fingre danser i luften foran og over ansiktet. Anderson smiler varmt mot taket og synes å kunne male videre på bildet av sin barndoms dal i evigheter.

– Fikk du et ønske om å flytte tilbake?

Det lysrosa skjæret som omsluttet henne i noen sekunder blir røsket vekk.

– Jeg får aldri en trang til å måtte noe som helst.

Det er slik hun fungerer. Hun vil oppholde seg i verdens gråsoner, og prøver så godt hun kan å holde sinnet vidåpent.

– Så heller enn å absolutt måtte noe, forsøker jeg å ta et usynlig notat mens jeg tenker; «Å, se på det? Hm. Interessant» ... for så å gå videre. ▯